

1929 THÁNG 10 NGÀY 26

Năm mậu thân tháng 10 ngày 16
Xuôi biển thứ ba, thứ năm, thứ bảy
Mùa hè phải trả tiền trước
Bảo-quản, Tòa-soạn và
Số tiếp lời rao
đóng Lagrandière, số 72
Giá thép nói: 600.
SAIGON

ĐƯỜNG NHÀ NAM

NƯỚC DÀU MÀ GỌI LÀ VIỆC NƯỚC

Xưa này gọi là một nước, thử nhứt phải có nhơn dân, thử hai phải có thô địa, thử ba phải có chả quyền ba điều ấy thiếu đi một điều không được, phương châm ba điều hình như không có chả, mà bảo người nước ấy làm việc nước lúu nho cho được.

Nước Nam từ khi thuộc vù nước Pháp, hai chục triều nhơn dân, kề thi càn dài áo mào, vinh vang ó chốn quan trường, người thì val súng tung gươm, phơi xác ó nơi chiến địa, oai dân dại ở nhà, đưa tay chay tay cuốc, dám dia ó chốn trưởng bún, dứa thi chun bướu vai gồng, chạy vạy ó nơi chò bùa ; lại có đứa từ sáng chí tối cầm cùi ó trong xưởng, thợ, dầu tên công máy các, cũng phải nhâm mật làm thính, lại có đứa từ thán bán đở cho các sở dừa diễn, dừa roi vọt vò dầu, cũng phải cầm gan cùu chét. Vá cái lòng trung thành với Chánh-phủ Pháp, tưởng không có nái người nào đơn. Đến kỳ xáu tháu, dầu com không có ăn, áo không có mặc, mà thêu Chánh-phủ không thiêng mệt xu, cực chẳng đã cung phải bán vý cầm con đờ nẹp cho dù. Nếu có đứa nào lòi thó, da có hang người thương lưu hết lòng trung thành đòi giùm cho nước bảo hộ.

Thì nhơn dân ó Đông-dương bán đảo này, gọi là thuộc dân nước Pháp mới phái, gọi là tôi đất nước Pháp mới phái. Chó gọi là dân nước Việt-Nam, thì ai công nhận cho ?

Nói đến thô địa, thì từ khi nước Pháp chiếm trại cho dân ngày nay, đất nước chia ba, nói thi nhượng địa, nói thi bảo hộ, danh muc rất

xanh, cũng đái kiềm-lâm xem xét, nhưng nói ruộng muối, cũng có thương chánh chuyên thán.

Vậy đất xáu này, gọi là đất thuộc nước Pháp mới phái, chó gọi là đất Nam-Việt, iết có lò nào ?

Cho nên vua Khải-Dinh đài Đông-dương làm Đông-pháp, mà các quan bảo-hộ thường gọi ngai là ông vua minh thành !

Nói đến chả quyền, thì Trung-ky có triều đình Hué, các quan bài ngã hót bạo, dù quyền phong sác cho Ông Pasquier, chó các công việc lớn lao, thi phải tiễn từ hậu táu. Lại có viên Nhơn-dân đại-biều, thi chả quyền dà rõ ó trong bài diễn văn của ông khám sứ Jabouille, Ông Bic-ky cũng vậy, các ông đại biều dà có chả quyền hót với Chánh-phủ dinh báu Ha-Thinh-Ngo-Báo.

Còn Nam-ky là thuộc-địa, vẫn nói rằng có quyền tự do bình đẳng hon hai xáu kia, thi thi một việc khang thuôc, các ông hót đồng cát cát máy ngày mới xong.

Thì nhơn dân, thô địa và chả quyền ó đám đất Cồ-Việt này, không phải của người Việt-Nam nữa, chỉ là của người nước Pháp mà hót.

Mà họ thay cho loài người Việt-Nam ta ! Họ làm một tí gì có dịp đến hót Chánh-phủ, thi dà lên mặt nói rằng ta làm việc nước !

Văn-uyên

NGƯỜI BỊ TÙ ĐƯA NGƯỜI RA TÙ
Gặp gỡ nhau dày mới biết nhau,

(Tóm-kiem-duyet-bo)

Thứ ra nữa, một phần ít trong các ông hương hào lý trường ó chốn thôn quê thừa hành hiệu lệnh của các quan quan quan phủ, kíi gặp vèo gi cỏ thô nhơu dịp dà àn hiếp đòng bao, cũng mò mom la lòn lòn ràng việc nước lúu nho cho được !

Thậm chí dán cái thây cai coi ngọt đường sá, các thây cắp-ràng ó sao-su dùng roi vọt đánh vùi đầu người đồng loại, cũng quát lòn ràng việc nước !

Nhứt là các thây lính kín lại dùng bao khù biết bao nhiêu !!!

Thứ ói ! Dàn là dàn nước, nước là nước dân, kó ra làm việc nước, tui là làm tội lá cho dân, dà làm tội lá cho dân, tui phải họa phúc cùng chung, an nguy cùng hưởng, coi việc nước như việc nhà, coi người nước như thê anh em, binh vực cho nhau, giúp đỡ cho nhau, không kẽ đường bon-té thiệt, ấy mới gọi là người chân chính ra làm việc nước !

Nay lại lợi dụng hai chữ việc nước dà báu hét con dân trong nước trời nào chứng cho !

Ai là người lợi dụng, dà rõ mặt chưa ?

Ai là người bị lợi dụng, dà tinh bón chưa ?

Những người ra làm việc nước ó bén Pháp, chắc không như thế !

Nước Pháp vẫn minh, chắc không

có hang người như thế ?

(Tóm-kiem-duyet-bo)

Áy là cái tựa bài của bà C. Drevet dà dding trong báo « Le Cri du Peuple ».

Trước kia bà có thay mặt cho hội « Quốc tổ phụ-nữ dà ta ván đà hòa-binh và tự-do » dàn quang sáu xáu ta. Khi vù Áu bà có dì các xáu các tinh dien thuyết về tinh hinh chính trị của nước Việt-Nam.

Trong bài này, bà dà bài bà hót : Người Annam có phải là

người Tây chăng ?

(Tóm-kiem-duyet-bo)

Chẳng những cái này với sự áp ché. Chẳng những nái thê mà bà lại phò truong hồn hôi các bông cờ, vì bà có cầm trong tay hai tờ trình : một tờ của một người Tây ở Nam-ky ; còn một tờ kia của một người Annam dà giúp việc cho chánh-phủ lâu năm.

Trong tờ đầu có những câu như là : « Chánh-phủ Pháp chuyên cho người Việt và không thâu dào quyền lợi của nước Nam... »

Nước Pháp dà sang cho người Annam những phần lợi vùi chất (nghe là uân minh vùi chất) nhưng mà từ ngày người Pháp có mặt tại Đông-Dương thì phuong diện lòn lòn, vùi chương và mỳ

thuật cùi thời bờ lòn.

Tổng kết thi người viết tờ ký lại hót : Cùi nén thi hành chánh edach hiếp tài chéng ?

Bà C. Drevet tiếp dà câu này :

Rồi ai trả lời ? (nghe là trả lời cho tờ trình kia).

Bà chéng thấy ai trả lời dàe hòn là hội nhân quyền và hội

phân đối với sự áp ché của kẻ thực dân (1).

(Tóm-kiem-duyet-bo)

Bà lại trả lời cho câu hỏi trên kia là cùi nén thi hành chánh

sách công tác chéng. Bà nói :

(Tóm-kiem-duyet-bo)

Trong tờ thứ nhì có nói rõ những sự áp ché mà chúng ta chéng biết song có mấy câu này nêu lòp lại :

« Nháng tài chí mà ta dàe vùi lòp doai lòp thi không bao giờ ta giài được hoái hoái. Không thi nào dàe vùi quyền bảo hộ một

cát dân tộc cùi lịch sử và cùi linh hồn... »

Mỗi khi tôi thấy những sự gút hét người Annam mà không ai

trung trai thi tôi dàe lòn lòn. Nhưng mà tôi mong sao nó xây ra

thường thường như vậy dà cho chánh-phủ thức tinh.. »

Kết cuộc thi bà C. Drevet lịt thanh rằng không may ai rõ biết

cát tinh hinh của nước Việt-Nam

(Tóm-kiem-duyet-bo)

« Họ hao ! Mè hao cần lèch cho cái sành mang dân tộc Việt-Nam

và cầu lèch cho sự khwang kiện của dân tộc Pháp. »

Rất hồn lòn, rất có giá trị cho cái lòi mòi khi khai kỵ.

Chung tôi viết ra bài này không phò muỗi kêu oan cho tám

khoa của một người dân bá Pháp có lòn nhất thành với nghe-va

cùi chúng ta.

Chỉ như đối với câu hỏi : Người Annam có nghich tây chéng ?

thì chúng tôi xin đáp :

Nghia-ep của người Tây là một cái nghia-ep.

Nghia-ep của chúng ta là một cái nghia-ep.

Hai cái nghia-ep kỵ tương đối nhau.

Vì eay mà chúng ta không tránh được câu nghich tây.

Kết thất chúng ta có cần nghich anh Tây mà làm gi. Anh

nghia-ep trái hồn với nghia-ep chúng ta.

TRẦN-VĂN-ÂN.

(1) Hội quán & Neuilly (Beins) đường Parmentier số 8. Đông-ho có múa bài giài

chi xáu viết thư cho bà-hó.

Nước non chung gánh cho dân,
Ai sẽ chịu phần vùi lòn lòn-thán,
Ta đã giặt tay tát lòn lòn.

Tin trong nước

MỘT CÔ TÙ THỎI NGƯỜI TÀU

BỊ GIẾT TẠI CHỢ-LÒN

Đường Clocheson, ngay hòng xã-
tay Chợ-lòn, có một giày phó, toàn

máy có từ-thời xâm ó cá.

Cán số một là nhà ngô chò không
có người con gái nào ó đó cá. Có một
tù xâm già 50 tuổi ó đó cho múa

phòng. Kể từ căn số 3 trù di đến

cùng giày phó, thời canh nào cũng có

dời ba cá.

Vụ án mạng

Đêm 17 tháng 10 năm 1928, khoảng 11-12 giờ rưỡi khuya, không có ai

mướn phòng ở căn số 1 nhà.

Đến 4 giờ có một người kách trù đèn nhà

lòn lòn, kêu có người tên Lam-Hữu

đi lại căn số 3 nhà kén số 1.

Lam-Hữu là nhà số 3, thi gặp bà

mẹ có tên Bùi Hoa ngó hàng bà,

còn bà mẹ ở trong nhà với

5 chị em bạn nữa. Bà mẹ có vò kêu

còn dây, 5 người bạn cũng giặt mình

thức dậy. Cô dạo 2 chiếc vòng, 1 dài

đồng tai, 2 sợi giày chuyla, một cái

đồng hò vàng dèo tay, cái thây già

đảng 100 đồng bạc, cô bước ra

trò bà mẹ dì theo dà có dòn số 1,

còn bà mẹ vò nhà, còn bà mẹ lui vè

chó không thấy gót chò khắc trú.

Lam-Hữu đóng cửa lại, vào phòng

riêng nằm ngủ. Phòng của bà già

Lam-Hữu khít phòng của cô Bùi Hoa

nằm, cách nhau 1 tấm vách vắng bù

cao 2 thước rưỡi.

Có một bà già xâm núa ở căn số 5,

lúc 4 giờ, thức dậy, bà ngó ra thấy

một người khách trú từ góc đường

Cây-Mai lại nhà số 1, bà ngó thấy

rõ mặt.

Bảy giờ sáng

Bảy giờ sáng, mẹ có Bùi Hoa thấy

minh Hội-dòng thành phố tan

dàn thành phố tát phái mất quyền

bà cùi dài bùi dà thay mặt thành

phố mà binh vực quyền lợi cho mình.

Cá quyền khát chúng ta vẫn kím :

vậy thi chut quyền bàu cùi dà chung ta lại dàm bò mất hay sao ?

Vì sao tôi còn giữ chức hội viên

Bốn ông nghị viên Annam dà từ

chức. Cùi có một minh Ông Minh

với tôi ó lại giữ chức nghị-vien,

chung & lại không phai vi chức ấy,

chung qua là vi chúng tôi thiết nghĩ

rằng bùn phán chung tôi lòn

là phai rán hót sùi dàg chóng chòi

dòn cùng với cái sùi vận động kia

kia nó dang mìn sy dàm dò Hội-dòng

thành phố dàng thời thi thò vào

Hội Ủy-viên thành phố. Ta cứ xem

nhi hội Ủy-viên thành phố trước đây

dàm việc cho thành phố Sa

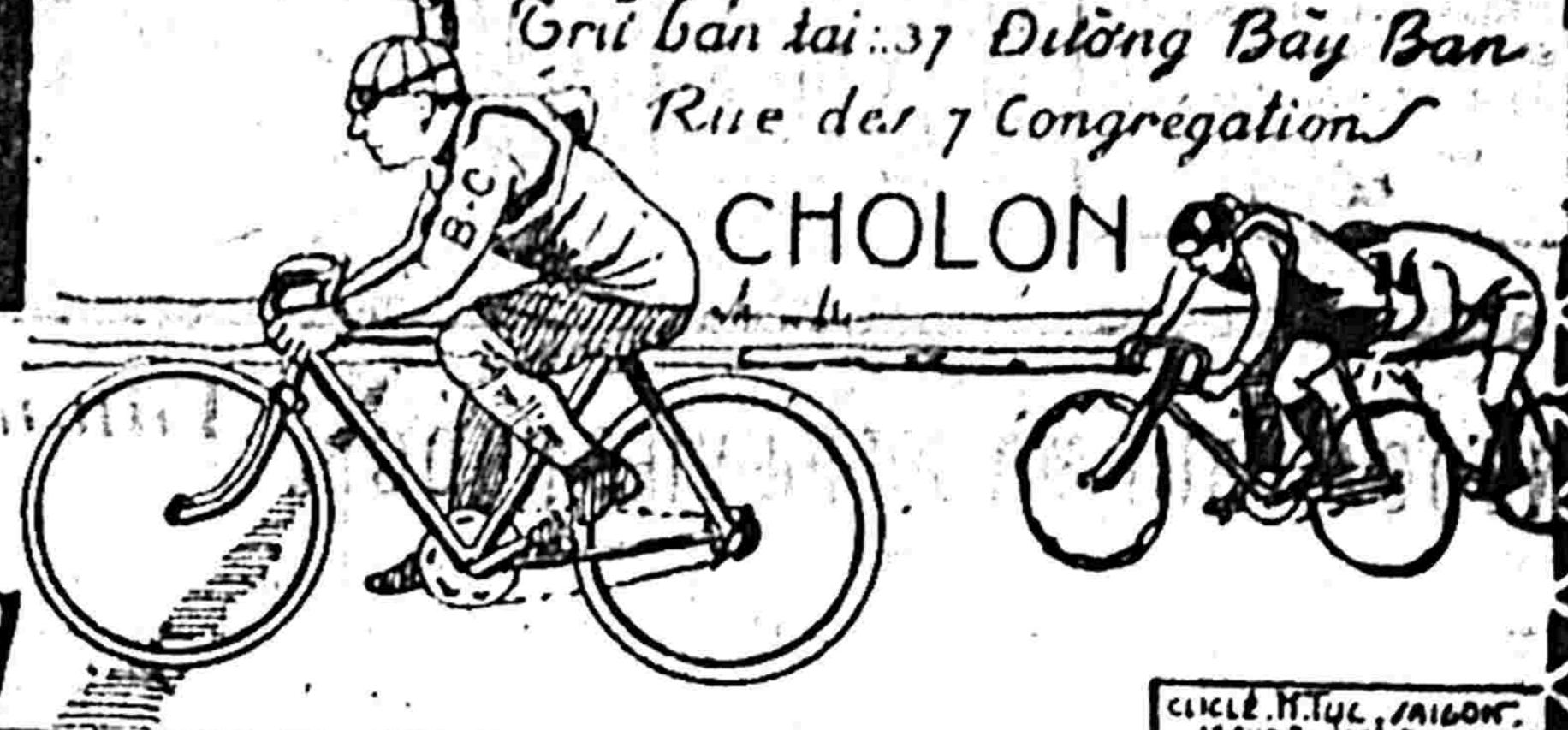
BECI'SPORT

CHÚA CỦA CÁC HIỆU XE DUA
chỗ riêng cho người Annam dùng

chủ nhơn: B.CANCELLIERI

Gru bán tại: 37 Dòng Bảy Ban
Rue des 7 Congrégations

CHOLON

CICLÉ. H. TUC. SAIGON.
17, rue Amiral Dupet.

Nhiều kiệu lá bến tay mới đem qua

THIẾT M. FRANÇOIS SỰ CHỦ TIỆM HỘT XOÀN, NGƯỜI TÙNG TRAI LỤA NHIEU KIỀU VỎ MÉDAILLONS, BÔNG ĐẠM CON NIT, CA RA, GIẤY CHUYỀN ĐỒNG HỒ, GIẤY CHUYỀN CON NIT V. V. BẰNG VÀNG BỌC THỦ HIỆU 10 NĂM KHÔNG BAY, BÈN TÂY MỚI QUA.
XIN MỜI QUÝ KHÁCH TỐI XEM CHO BIẾT, THIẾT LA NHIEU KIỀU THỦ NAY CHUA THAY.
HỘT XOÀN MỚI QUA, TỪ RÀY M. SỰ QUYẾT MUA RÚT HỘT THỦ THIẾT TỐT MÀ THỎI.
NÊN XIN MỜI QUÝ BÀ ĐẾN XEM.

68, Boulevard Bonard — SAIGON

Cù là ? Cù là ?
Mà phải thử thiệt không ?

Hưa phải, dầu nay của nhà thuốc « NGUYEN-VAN-TRI » ở Mytho.
mới làm ra, và tại đó có bán đủ các thứ thuốc tây như máy nhà Đội-
dược-phòng langsa ở Saigon vậy.

Sách Dân-tri-tho-xâ

Tác giả: M. Phan - dinh - LONG

M. Lam-Uu-Hung làm xuất bản:

Đinh Thành phong tộc

Viet-Nam hàn-hý thiết lợ

Một trăm chục lợ trên đất

Đinh Thành phong tộc (chỗ nào giải

ngôn quen-gi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)

Đinh Thành phong tộc (chiêm bao

người nói chuyện cũng trôi)